

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl „Atnaujinta partnerystė su pietinėmis kaimyninėmis šalimis. Nauja Viduržemio jūros regiono darbotvarkė“

(JOIN(2021) 2 final)

(2021/C 374/13)

Pranešėja **Helena DE FELIPE LEHTONEN**

Konsultavimasis	2021 3 26
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsnis
Plenarinės asamblėjos sprendimas	2021 3 23
Atsakingas skyrius	Išorės santykių skyrius
Priimta skyriuje	2021 6 16
Priimta plenarinėje sesijoje	2021 7 7
Plenarinė sesija Nr.	562
Balsavimo rezultatai (už / prieš / susilaikė)	215 / 1 / 5

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. EESRK palankiai vertina šiuo komunikatu atnaujintą įsipareigojimą teisei valstybei, žmogaus ir pagrindinėms teisėms, lygybei, demokratijai ir geram valdymui, nes tai yra lygių, įtrauktų ir todėl klestinčių visuomenių kūrimo pagrindas, taip pat komunikate skiriamą išskirtinį dėmesį jaunimui, moterims ir palankių sąlygų neturinčių asmenų grupėms. Komitetas taip pat palankiai vertina Porto aukščiausiojo lygio susitikime iškeltus naujus socialinius tikslus, į kuriuos turi būti atsižvelgta įgyvendinant šį bendrą komunikatą.

1.2. EESRK labai palankiai vertina ES įsipareigojimą skatinti teisinės valstybės kultūrą, glaudžiai bendradarbiaujant su pilietine visuomene ir verslo bendruomene. Pilietinės visuomenės organizacijos ir socialinių partnerių organizacijos ir toliau yra pagrindiniai partneriai formuojant ir prižiūrint ES bendradarbiavimą. EESRK Pagrindinių teisių ir teisinės valstybės principų grupė yra geras pilietinių visuomenės organizacijų stiprinimo ES šalyse pavyzdys.

1.3. EESRK palankiai vertina pasiūlymus, kuriais siekiama glaudžiau bendradarbiauti su privačiuoju sektoriumi regiono vystymosi srityje, siekiant papildyti būtinas valstybės investicijas, taip pat pasiūlymus stiprinti viešojo ir privatačiojo sektorių dialogą, kad būtų užtikrintas socialinis ir ekonominis tvarumas, kuriuo bus skatinamas kokybiškų darbo vietų kūrimas. Šis požiūris turi būti skatinamas tiek Europos ir Viduržemio jūros regiono lygmeniu, tiek nacionaliniu ir vietos lygmenimis.

1.4. EESRK palankiai vertina ryžtingą paramą bendradarbiavimo stiprinimui daugiašaliuose forumuose, kuriuose centrinė vieta skiriama JT, ypač taikos ir saugumo srityje, siekiant rasti bendrų sprendimų ir spręsti stabilumui ir pažangai trukdančias problemas, nepaisant to, kad praėjus dvidešimt penkeriems Barselonos proceso įgyvendinimo metams tos pačios problemos vis dar trukdo regionui siekti taikos, saugumo ir ekonominio vystymosi. Komitetas ragina imtis veiksmų, grindžiamų JT chartijoje ir ES saugumo sąjungos strategijoje numatytų priemonių sinergija, ir mano, kad ES turi dėti gerokai daugiau pastangų šiame regione.

1.5. EESRK mano, kad svarbu stiprinti regioninį, subregioninį ir tarpregioninį bendradarbiavimą, ypač pasitelkiant Viduržemio jūros sąjungą, Arabų Valstybių Lygą, Afrikos Sąjungą, grupės „Penki plus penki“ dialogą ar kitus regiono subjektus ir organizacijas, kurie skatina pragmatiską daugiapakopį valdymą įgyvendinant iniciatyvas, paremtas kintamąja geometrija ir trianguliacija, kuriomis taip pat skatinamas bendradarbiavimas su visu Afrikos žemynu bei Persijos įlankos ir Raudonosios jūros regionais.

1.6. EESRK pabrėžia, kad pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas pagrindinių migracijos priežasčių atitinkamose šalyse partnerėse šalinimui. Žmonėms turi būti užtikrintas kokybiškas gyvenimas, darbas ir perspektyvos jų pačių šalyse, atsižvelgiant į Darnaus vystymosi tikslus (DVT), tam kad gyventojams netektų migruoti dėl nepakankamų galimybių savo gyvenime. Pavyzdžiui, reiktų užtikrinti geresnes galimybes gauti išsilavinimą ir imtis priemonių kurti kokybiškas darbo vietas.

1.7. EESRK ragina ES užtikrinti, kad žalioji pertvarka nebūtų suvokiama kaip iš išorės primestas modelis. Rekomenduojama investuoti į informuotumo didinimo kampanijas ir į šias pastangas įtraukti pilietinę visuomenę.

1.8. EESRK pabrėžia, kad svarbu komunikuoti pabrėžti esminį vaidmenį, kurį atlieka socialiniai partneriai ir pilietinės visuomenės organizacijos – tiek formalūs, tiek neformalūs – kaip pagrindiniai subjektai formuojant ir įgyvendinant viešąją politiką ir užtikrinant piliečių teisių ir teisinės valstybės principo laikymąsi. Šioje srityje plėtojant socialinį dialogą svarbus vaidmuo tenka profesinėms sąjungoms ir verslo organizacijoms. Todėl Komitetas mano, jog svarbu, kad ES remtų ir skatintų įvairių institucijų ir pilietinės visuomenės organizacijų tinklų veiksmus Europos ir Viduržemio jūros regiono lygmeniu plačiąja prasme, siekiant užtikrinti geriausias šių organizacijų veikimo sąlygas.

1.9. EESRK mano, kad lyčių lygybė yra ne tik visuotinai pripažįstama žmogaus teisė, bet ir būtinoji gerovės, ekonominio augimo, našumo, gero valdymo, taikos ir saugumo sąlyga; privalome didinti pastangas, įskaitant lyčių aspekto integravimą visose bendradarbiavimo programose ir tiksliniuose veiksmuose, laikantis 3-iojo ES lyčių lygybės veiksmų plano nuostatų.

2. Bendrosios pastabos

2.1. Siekiant atnaujinti ir sustiprinti Europos Sąjungos ir jos pietinių kaimyninių šalių partnerių strateginę partnerystę, 2021 m. vasario 9 d. Europos Komisijos vyriausiasis įgaliotinis priėmė naują politikos pareiškimą, t. y. komunikatą „Atnaujinta partnerystė su pietinėmis kaimyninėmis šalimis. Nauja Viduržemio jūros regiono darbotvarkė“.

2.2. Specialiu Pietinių kaimyninių šalių ekonomikos ir investicijų planu siekiama užtikrinti žmonių gyvenimo kokybę regione gerėjimą ir tai, kad vykdant ekonomikos gaivinimą (taip pat įskaitant COVID-19 pandemijos poveikį sveikatos sistemai, COVAX priemonės įgyvendinimo stiprinimą ir tvarios viešosios infrastruktūros tvirtinimą) nė vienas nebūtų paliktas nuošalyje. Pagarba žmogaus teisėms ir teisei valstybei yra neatsiejama šio komunikato dalis ir esminis veiksnys siekiant užtikrinti piliečių pasitikėjimą institucijomis.

2.3. Pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (KVTBP) šio plano įgyvendinimui 2021–2027 m. laikotarpiu numatyta skirti beveik 7 mlrd. EUR, todėl per ateinančių dešimtmetį regione gali būti investuota iki 30 mlrd. EUR viešųjų ir privačių lėšų. Pasitelkdama KVTBP, ES taip pat skatins tvarias investicijas iš „Europos darnaus vystymosi fondo +“ (EDVF+), derinant kapitalą su tiesioginėmis dotacijomis išorės bendradarbiavimui. EDVF+ bus sustiprintas 53 400 mln. EUR dydžio išorės veiksmų garantija, kuri bus taikoma ir Vakarų Balkanams.

2.4. Naujoje darbotvarkėje dėmesys skiriamas penkioms politikos sritims:

- žmogaus socialinei raidai, geram valdymui ir teisei valstybei,
- atsparumui, gerovei ir skaitmeninei pertvarkai,
- taikai ir saugumui,
- migracijai ir judumui,
- žaliajai pertvarkai.

3. Komunikato „Atnaujinta partnerystė su pietinėmis kaimyninėmis šalimis. Nauja Viduržemio jūros regiono darbotvarkė“ aplinkybės

3.1. Praėjus dvidešimt penkeriems metams po Barselonos deklaracijos, naujoje plataus užmojo ir novatoriškoje Viduržemio jūros regiono darbotvarkėje siūloma atnaujinti Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerystę.

- 2004 m. – pradėta vykdyti Europos kaimynystės politika (EKP).
- 2008 m. – kaip tarpvyriausybė organizacija įkurta Viduržemio jūros sąjunga.
- 2015 m. – peržiūrėta Europos kaimynystės politika, pagrindiniais politikos tikslais numatant stabilizaciją ir saugumą.
- 2020 m. – priimtas Europos Komisijos pasiūlymas dėl naujo migracijos ir prieglobsčio pakto.

3.2. Pietinių kaimyninių šalių ekonomikos ir investicijų plano darbiname dokumente numatyti konkretūs pasiūlymai dėl iniciatyvų keturiose iš minėtų penkių politikos sričių. Aiškiai siekiama, kad investicijų planas būtų rengiamas bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, galimai pasitelkiant bendrą programavimą. Į programavimo procesą būtina įtraukti pilietinės visuomenės organizacijas ir socialinius partnerius. Be to, šiems socialiniams subjektams turi būti priinamas investicijų planas.

4. Žmogaus socialinė raida, geras valdymas ir teisinė valstybė

4.1. Šalyse partnerėse būtina skatinti teisinės valstybės principą. Šioje srityje pagrindinis vaidmuo tenka socialinėms organizacijoms, ypač profesinėms sąjungoms. Taip užtikrinamas socialinių ir darbuotojų teisių įgyvendinimas. Regione turi būti atitinkamai skatinamas „tvarus ekonomikos augimas“⁽¹⁾. ES gali atlikti labai svarbų vaidmenį gerindama verslo aplinką, kad privačios įmonės čia galėtų išsivirti ir klestėti, išvengiant biurokratizmo ir sudarant palankesnes sąlygas steigti naujas įmones. Šiuo požiūriu įmonės, ypač MVI, galėtų iš tiesų klestėti ir taip pat turėtų kurti kokybiškas darbo vietas, kurios, kaip pažymėtina, padėtų kovoti su socialinėmis nepageidaujamos migracijos priežastimis.

4.2. Be to, geras valdymas, teisinė valstybė ir žmogaus teisės, įskaitant socialines ir darbuotojų teises, socialinis dialogas ir lygios galimybės kreiptis į teismą skatina taiką, įtraukia gerovę ir stabilumą. EESRK ragina tvirčiau išsipareigoti apsvarstyti Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) taisykles⁽²⁾ ir veiksmingai jas įgyvendinti šalyse partnerėse, remiantis Darbotvarke iki 2030 m. Siekiant gerinti ES ir šalių partnerių bendradarbiavimą, būtina mažinti biurokratizmą.

4.3. Puikus gero valdymo regione pavyzdys yra aiškiai akcentuojama parama Viduržemio jūros sąjungai, kaip keitimosi patirtimi ir bendradarbiavimo forumui. 2020 m. EESRK atnaujino savo susitarimo memorandumą sutelkdamas jėgas siekiant paspartinti ekonominių ir socialinių suinteresuotųjų subjektų iš Viduržemio jūros sąjungos valstybių išitraukimą, kad būtų pasiekti 2008 m. Paryžiaus deklaracijos tikslai dėl aktyvaus pilietinės visuomenės dalyvavimo.

4.4. EESRK skatina bendradarbiauti su pietinėmis šalimis partnerėmis, siekiant remti deramos informacijos aplinkos ir žiniasklaidos laisvės įtvirtinimą, kaip priemonės kovai su dezinformacija ir klaidinga informacija. Svarbu skatinti gerą valdymą, pasitelkiant veiksmingą, sąžiningą ir skaidrų viešąjį administravimą, ryžtingiau kovojant su korupcija ir užtikrinant lygias galimybes kreiptis į teismą.

5. Atsparumo didinimas, gerovės kūrimas ir skaitmeninės pertvarkos galimybių išnaudojimas

5.1. Komunikate siūloma padėti pietinėms šalims partnerėms, kad jos „išnaudotų skaitmeninės pertvarkos teikiamus privalumus ir imtų konkuruoti pasaulinėje skaitmeninėje ekonomikoje“. Ypač reikia skatinti darbuotojų, savarankiškai dirbančių asmenų ir verslininkų įgūdžius, kad jie galėtų prisitaikyti prie skaitmeninės darbo pasaulio transformacijos⁽³⁾.

5.2. Prekyba ir investavimu prisidedama prie regiono vystymosi. Palankiai vertinama parama Šiaurės Afrikos šalių išitraukimui į Afrikos žemyninę laisvosios prekybos erdvę. Vis dėlto taip pat reikia skatinti Šiaurės Afrikos šalių partnerių regioninę ekonominę tinklaveiką. Atitinkamai reikia skatinti panaikinti netarifines prekybos kliūtis (kurios yra pagrindinė problema siekiant prekybos integracijos regione) atkreipiant dėmesį į esamą ekonominių santykių asimetriją. Pavyzdžiui, užstrigo ES derybos su Tūnisiu ir Maroku dėl išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės, nes nebuvo pakankamai atsižvelgta į esamą asimetriją⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Darna vystymosi tikslai, 8 tikslas – Deramas darbas ir ekonomikos augimas.

⁽²⁾ Kaip nustatyta pagrindinėse konvencijose, visų pirma TDO trišalėje deklaracijoje dėl principų, susijusių su daugiašalėmis įmonėmis ir socialine politika (Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonės dėl privalomo išsamaus patikrinimo 2.2 punktas (OL C 429, 2020 12 11, p. 136).

⁽³⁾ Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto informacinio pranešimo „Skaitmeninimas ir MVI Viduržemio jūros regione“ (REX/519) 2.4.1 ir 2.4.4 punktai.

⁽⁴⁾ Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė „ES ir Afrika. Siekti, kad lygiavertė vystymosi partnerystė taptų tikrove, grindžiama tvarumu ir bendromis vertybėmis“, 3.2.9 ir 4.1.2 punktai (OL C 429, 2020 12 11, p. 105) ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė „Išorės pagalba, investicijos ir prekyba kaip priemonės ekonominės migracijos priežastims mažinti, ypatingą dėmesį skiriant Afrikai“, 4.1 ir 6.1 punktai (OL C 97, 2020 3 24, p. 18).

5.3. Ypatingas dėmesys skiriamas jaunimo galimybių užtikrinimui, įgyvendinant įdarbinimo ir švietimo paramos programas, jose akcentuojant geresnes galimybes gauti finansavimą, ypač MVĮ, kurios iki šiol yra didžiausi darbdaviai regione, naudojantis naujomis finansinėmis priemonėmis, tokiomis kaip rizikos kapitalas. Be to, pageidautina nustatyti mechanizmus, kuriais būtų pereinama nuo neoficialios prie oficialios ekonomikos, pagrįstos savarankiška veikla ir kokybiškais darbo vietomis.

5.4. EESRK mano, kad švietimas ir profesinis mokymas, įskaitant Viduržemio jūros regiono programas „Erasmus+“, yra jaunų žmonių prioritetas, suteikiantis galimybių įsidarbinti ir skatinantis perėjimą iš švietimo sistemos į darbo rinką. Skaitmeninė infrastruktūra yra regiono prioritetas, o dėl darbo skaitmenizavimo, pereinant prie nuotolinio darbo, darbuotojai įgyja daugiau savarankiškumo ir gali išlaikyti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą ⁽⁵⁾.

5.5. Siekis stiprinti bendradarbiavimą kibernetinio saugumo srityje ir skatinti skaitmenines technologijas teisės saugoje, „visapusiškai gerbiant žmogaus teises ir pilietines laisves“, kelia susirūpinimą, atsižvelgiant į ankstesnę skaidrumo stoką stebint žmogaus teisių laikymąsi regione.

6. Taika ir saugumas

6.1. Didžiule problema tampa vidaus konfliktai ir regioniniai ginčai, kurie vis aštrėja šiame regione (Vakarų Sacharoje, Libijoje, Izraelyje ir Palestinoje, Sirijoje). Komunikate pabrėžiama, kad, siekiant įgyvendinti naujas iniciatyvas, svarbu normalizuoti Izraelio ir kai kurių arabų šalių santykius. EESRK mano, jog socialinis skirtingų kultūrų ir civilizacijų dialogas bei abipusė pagarba yra taikos, stabilumo ir bendros gerovės regione pagrindas.

6.2. Kovojant su ekstremizmu, radikalizacija, kibernetiniais nusikaltimais ir organizuotu nusikalstamumu turi būti laikomasi teisinės valstybės principo ir visų pirma gerbiamos žmogaus teisės. Nepaprastoji padėtis yra išimtinė priemonė, kurią pritaikius turi būti toliau užtikrinamos pagrindinės piliečių teisės.

6.3. Komunikate žadama stiprinti ES ir EKP pietų partnerystės šalių policijos ir teismų bendradarbiavimą, taip pat svarstant sudaryti bendradarbiavimo sutartis tarp ES ir atskirų pietų kaimynystės šalių. Atsižvelgiant į ilgą bendradarbiavimo istoriją, pareiškimas, kad „ES bendradarbiauja su pietinėmis partnerėmis siekdama užtikrinti, kad jų teisės saugos ir teismų sistemos atitiktų aukštus duomenų apsaugos standartus ir gerbtų žmogaus teises“, yra žingsnis pirmyn bendro požiūrio srityje.

7. Migracija ir judumas

7.1. Komunikate numatytos nuostatos dėl migracijos valdymo suponuoja galimybę, kad finansinė parama gali bent iš dalies priklausyti nuo bendradarbiavimo šioje srityje. EESRK pritaria ES siekiui aktyviai šalinti pagrindines neteisėtos migracijos ir priverstinio gyventojų perkėlimo priežastis sprendžiant konfliktus ir COVID-19 pandemijos dar labiau paaštrintas socialines ir ekonomines problemas, taikant pietinėms Viduržemio jūros regiono šalims partnerėms specialiai pritaikytus sprendimus. Žmogaus teisių (Ženevos konvencijos) laikymasis yra bet kokio bendradarbiavimo migracijos srityje pagrindas. Noro bendradarbiauti stoka gali būti šalinama tik skatinamosiomis priemonėmis ⁽⁶⁾.

7.2. Komunikate siūloma skatinti „talentų partnerystę“, numatytą naujajame ES migracijos ir prieglobsčio pakte. Atrodo, kad šia nauja priemone siekiama skatinti bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis. Tai gali tapti potencialia sritimi, sujungiančia profesinį mokymą, verslo tinklaveiką, tarpregionines vertės grandines ir žiedinę migraciją, siekiant naudoti žmonėms ir ekonomikai abiejose Viduržemio jūros pusėse. Bet kuriuo atveju, šie planai turi būti suderinti su būtinybe išlaikyti pakankamai kvalifikuotų darbuotojų šalyse partnerėse, nes tai būtina jų darniam ekonominiam vystymuisi.

⁽⁵⁾ Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto informacinio pranešimo „Skaitmeninimas ir MVĮ Viduržemio jūros regione“ (REX/519) 1.12 ir 2.2.7 punktai.

⁽⁶⁾ Interviu su migracijos ekspertu Geraldu Knausu: <https://www.dw.com/de/knaus-eu-migrationspakt-ist-unrealistisch/a-55058035>.

8. Žalioji pertvarka: atsparumas klimato kaitai, energetika ir aplinka

8.1. Komunikate pripažįstamas pietinių kaimyninių šalių potencialas geriau išnaudoti atsinaujinančiosios energijos išteklius, ypač saulės ir vėjo energiją, bei vandenilio gamybą, kuri laikoma nauju strateginiu prioritetu. Šis potencialas yra aiškiai susijęs su Europos žaliuoju kursu ir didėjančia darnaus vystymosi prioritetų integracija į tarptautinį bendradarbiavimą pasaulio mastu. EESRK pažymi, kad šioje srityje, be (tarptautinių) didelio masto projektų, būtina remti tiesioginį poveikį vietos lygmeniu darančius socialinius ir ekonominius projektus.

8.2. Raginimas laikytis Europos žaliojo kurso turi būti taikomas, siekiant konkrečios naudos žemės ūkiui (esminiam sektoriui daugumos šalių ekonomikai už ES ribų), įtraukiant iniciatyvas, kuriomis būtų siekiama iš naujo atrasti Viduržemio jūrą ir ją apsaugoti. Mėlynoji ekonomika tampa reikšminga bendro Viduržemio jūros regiono turto valdymo priemone, todėl EESRK pabrėžia, kad reikia kruopščiai įvertinti Viduržemio jūros sąjungos Ministrų deklaraciją dėl tvarios mėlynosios ekonomikos Vakarų Viduržemio jūros regione.

8.3. EESRK mano, jog ypač aktualios yra Viduržemio jūros regiono ekspertų klimato ir aplinkos kaitos klausimais (MedECC), kurią finansuoja Viduržemio jūros sąjunga, parengtos pirmosios Viduržemio jūros regiono vertinimo ataskaitos išvados dėl klimato ir aplinkos kaitos poveikio regionui, atkreipiant dėmesį į abiejų pakrančių, kurioms kyla bendros su tvarumu ir atsparumu klimato kaitai susijusios problemos, bendradarbiavimo sritis, siekiant palengvinti perėjimą prie žaliosios, mėlynosios ir žiedinės ekonomikos šiame regione.

9. Lyčių lygybė ir moterų teisės, LGBTIQ+ asmenys ir neįgalieji abiejose Viduržemio jūros pakrantėse

9.1. Kraštutiniai dešinieji nacionalistiniai judėjimai visoje Europoje ir konservatyvieji bei islamistiniai judėjimai Pietų pakrantėje, kurie visi pasitelkia tradicinį ir religinį diskursą, pastaruoju metu vis dažniau imasi veiksmų, nukreiptų prieš lyčių lygybę.

9.2. EESRK palankiai vertina Viduržemio jūros sąjungos iniciatyvą įsteigti savanoriškus stebėsenos mechanizmus, kuriais pagal konkrečius rodiklius būtų stebimi regiono šalių Vyriausybių išipareigojimai dėl lyčių lygybės standartų.

9.3. Dėl COVID-19 pandemijos padėtis dar labiau pablogėjo. Visų pirma, neliberalios ir autokratinės Vyriausybės pasinaudojo šia galimybe, siekdamos tęsti savo išpuolius prieš moterų ir LGBTIQ+ asmenų teises. Antra, daugelis Vyriausybių veiksmų, kurių buvo imtasi kovai su pandemija, reikšmingai pablogino moterų, LGBTIQ+ asmenų ir neįgaliųjų gyvenimo sąlygas, todėl būtina skatinti iniciatyvas, siekiant apsaugoti šių grupių teises ir jų socialinį ir ekonominį, pilietinį bei politinį dalyvavimą.

9.4. Europos Sąjunga turėtų dėti daugiau pastangų ir stiprinti bendradarbiavimą vietoje, siekdama užtikrinti, kad be jokių išimčių būtų gerbiamos pagrindinės LGBTIQ+ asmenų teisės ir kad šie asmenys niekur nebūtų patraukiami baudžiamojon atsakomybėn, taip pat siekdama stiprinti šių asmenų įsitraukimą į viešąjį gyvenimą⁽⁷⁾.

9.5. Nors daug šalių partnerių pasirašė Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją, vis dar labai reikia gerinti neįgaliųjų gyvenimo sąlygas. Todėl Europos Sąjunga turi konkrečiai išipareigoti įgyvendinti neįgaliųjų teises, numatytas Jungtinių Tautų konvencijoje.

Briuselis, 2021 m. liepos 7 d.

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkė*
Christa SCHWENG

⁽⁷⁾ Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė „Lygybės Sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija“, 1.11 punktą (OL C 286, 2021 7 16, p. 128).